

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИЧНА ГРАМАТИКА

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Англійська мова і література
та друга іноземна мова»
за спеціальністю 035 Філологія
спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська
галузі знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Комунікативна граматики
Викладач (-і)	Лісовська Інна Володимирівна (1,2 семестри); Дойчик Оксана Ярославівна (3, 4 семестри).
Контактний телефон викладача	097 331 89 13 (Лісовська І.В.), 096 385 61 19 (Дойчик О.Я.)
Е-mail викладача	inna.lisovska@pnu.edu.ua oksana.doichyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	12 кредитів ЄКТС, 360 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/153fa40aeb90bf4f1605
Консультації	понеділок 13.20-14.40 (Лісовська І.В.), (або на платформі zoom за лінком: https://us04web.zoom.us/j/3135948579?pwd=ZWdzUGJIRGppOHF4aVN4SWM4RHRndz09 понеділок 15.00 (Дойчик О.Я.) (або, за попередньою домовленістю, на платформі zoom за лінком: https://us04web.zoom.us/j/8708329599?pwd=M0tsMFBIZkwwdkVBRzZ3eXhyNy9vQT09
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є основні граматичні вміння і навички, які є передумовою адекватного використання англійської мови в усній і писемній комунікації. Курс формує практичне вміння використовувати широкий спектр лексико-граматичних засобів мови для успішного спілкування англійською мовою, співвідносити граматичні закономірності рідної і іноземної мови для використання цих навичок при виконанні перекладних вправ з української мови на англійську і навпаки, сприяє розвитку професійних навичок вживання граматичних структур англійської мови в усному спілкуванні та збагаченню загального лінгвістичного досвіду студентів для подальшого вдосконалення ними своїх лексико-граматичних умінь і навичок.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є забезпечення студентів знаннями з основних розділів граматики сучасної англійської мови.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є сформулювати вміння використовувати граматичні засоби англійської мови, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні види, форми, відмінки, значення повнозначних частин англійської мови; - вищо-часові форми активного і пасивного станів дієслова, схеми переведення прямої мови у непряму, узгодження часів; - модальні дієслова базові та з відтінками значень; - правила використання артикля з іменниками різних семантичних груп; - англійські розповідні (стверджувальні, питальні, заперечні), спонукальні речення із правильним розташуванням і узгодженням усіх членів речення; - неособові форми дієслова: інфінітив, герундій, дієприкметник; - форми умовного способу на позначення реальної та нереальної умови. 	

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності:

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності:

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, теорію та історію, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаю(є)ться.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати англійську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

Результати навчання:

РН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та англійською мовою усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

РН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

РН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

РН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

РН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

РН 14. Використовувати мову(и), що вивчає(ю)ться, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	
практичні заняття	120
самостійна робота	240

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова / вибіркова
1-4	035 Філологія	1-2	В
Тематика навчальної дисципліни Семестр 1			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Основні граматичні одиниці сучасної англійської мови 1. Загальна класифікація частин мови. 2. Типи речень. 3. Порядок слів у реченнях.		2	4
Тема 2. Дієслово. Форми та особливості утворення. 1. Типи та форми дієслова; 2. Особливості правопису дієслів.		2	4
Тема 3. Активний стан. Часові форми групи Indefinite.		2	6
Тема 4. Часові форми групи Continuous.		2	6
Тема 5. Часові форми групи Perfect.		4	8
Тема 6. Часові форми групи Perfect Continuous.		2	6
Тема 7. Зіставний аналіз часових форм активного стану.		4	8
Тема 8. Пасивний стан дієслова. Конструкція have something done.		4	8
Тема 9. Пряма та непряма мова. 1. Непряма мова у різних видах речень. 2. Особливості утворення непрямої мови у різних типах запитань.		4	4
Тема 10. Узгодження часів.		4	6
ЗАГ.:		30	60
Тематика навчальної дисципліни Семестр 2			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Основні модальні дієслова. Особливості використання.		2	8
Тема 2. Значення модальних дієслів.		2	8
Тема 3. Пасивний стан з модальними дієсловами. Модальні дієслова у непрямій мові. Використання модальних дієслів із перфектним інфінітивом.		4	8
Тема 4. Іменник. 1. Утворення множини іменників. 2. Відмінки іменників. 3. Вживання іменників у функції означення.		4	8
Тема 5. Артикль. 1. Основні функції та вживання означених та неозначених артиклів. 2. Нульовий артикль.		8	12

3. Особливості вживання артиклів.			
Тема 6. Прикметник. Прислівник. 1. Види прикметників за утворенням та призначенням. Кількісні, вказівні, присвійні та питальні прикметники. 2. Порядок прикметників у реченні. 3. Ступені порівняння прикметників. 4. Види та способи утворення прислівників. 5. Ступені порівняння прислівників.		4	6
Тема 7. Займенник. 1. Значення та функції займенників. 2. Типи займенників.		2	6
Тема 8. Числівник 1. Порядкові і кількісні числівники 2. Особливості вживання числівників. 3. Арифметичні дії.		4	4
ЗАГ.:		30	60
Тематика навчальної дисципліни Семестр 3			
Тема	кількість год.		
	лекції	занятт я	сам. роб.
Тема 1. Безособові форми дієслова. Інфінітив. 1. Об'єктний інфінітивний комплекс. 2. Суб'єктний інфінітивний комплекс 3. Прийменниковий інфінітивний комплекс. 4. Вживання інфінітива з часткою 'to' та без неї.		12	22
Тема 2. Дієприкметник. 1. Утворення дієприкметників. 2. Форми дієприкметників. 3. Значення та вживання Present та Past Participle. 4. Функції дієприкметника в реченні. 5. Дієприкметникові комплекси (об'єктний та суб'єктний). 6. Незалежний дієприкметниковий комплекс		10	24
Тема 3. Герундій. 1. Дієслівні властивості герундія. 2. Іменникові властивості герундія. 3. Вживання герундія. 4. Комплекси із герундієм. 5. Герундій та віддієслівний іменник.		8	14
ЗАГ.:		30	60
Тематика навчальної дисципліни Семестр 4			
Тема	кількість год.		
	лекції	занятт я	сам. роб
Тема 1. Види способів в англійській мові. 1. Дійсний спосіб.		18	40

2. Наказовий спосіб. 3. Умовний спосіб.																					
Тема 2. Типи умовних речень. 1. Умовні речення нульового та першого типу. 2. Умовні речення другого та третього типу. 3. Змішаний умовний спосіб.		12	20																		
ЗАГ.:		30	60																		
7. Система оцінювання навчальної дисципліни																					
Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ПНУ ім. В.Стефаніка» (переглянути). Аудиторна робота становить максимум 45 балів, бал за тематичні контрольні роботи становить 45 балів (3 тематичні контрольні, по 15 балів за кожну), бал за самостійну роботу – 10.																				
Вимоги до письмових робіт	Передбачено: тренувальні контрольні роботи (письмовий переклад і тестування) на кожному практичному занятті; три тематичні контрольні роботи (письмовий переклад обсягом по 20 ситуацій/речень) по 15 балів за кожну тестування для контролю самостійної роботи (10 балів)																				
Критерії оцінювання письмового перекладу																					
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th data-bbox="480 1189 646 1285">Оцінка виконання завдання</th> <th data-bbox="646 1189 837 1285">Бали</th> <th data-bbox="837 1189 1441 1285">Дескриптори Обсяг – 20 ситуацій/речень</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="480 1285 646 1352">Відмінно</td> <td data-bbox="646 1285 837 1352">14-15</td> <td data-bbox="837 1285 1441 1352">Зміст вихідного тексту (ситуацій/речень) відтворений точно; допущено 1-3 граматичні помилки</td> </tr> <tr> <td data-bbox="480 1352 646 1449">Добре</td> <td data-bbox="646 1352 837 1449">11-13</td> <td data-bbox="837 1352 1441 1449">При відтворенні змісту вихідного тексту (ситуацій/речень) є незначні неточності; допущено 4-7 граматичних помилок</td> </tr> <tr> <td data-bbox="480 1449 646 1545">Задовільно</td> <td data-bbox="646 1449 837 1545">8-10</td> <td data-bbox="837 1449 1441 1545">При відтворенні змісту вихідного тексту (ситуацій/речень) є значні неточності, пропущені уривки; допущено 8-12 граматичних помилок</td> </tr> <tr> <td data-bbox="480 1545 646 1673">Незадовільно</td> <td data-bbox="646 1545 837 1673">5-7</td> <td data-bbox="837 1545 1441 1673">При відтворенні змісту вихідного тексту (ситуацій/речень) є значні неточності, пропущені уривки або цілі речення, переклад здійснено дослівно; допущено 13-15 граматичних помилок</td> </tr> <tr> <td data-bbox="480 1673 646 1800">Погано</td> <td data-bbox="646 1673 837 1800">1-4</td> <td data-bbox="837 1673 1441 1800">Зміст вихідного тексту (ситуацій/речень) не відтворено; допущено значну кількість граматичних помилок. Студент/ка не володіє навичками перекладу, не засвоєно граматичний матеріал</td> </tr> </tbody> </table>	Оцінка виконання завдання	Бали	Дескриптори Обсяг – 20 ситуацій/речень	Відмінно	14-15	Зміст вихідного тексту (ситуацій/речень) відтворений точно; допущено 1-3 граматичні помилки	Добре	11-13	При відтворенні змісту вихідного тексту (ситуацій/речень) є незначні неточності; допущено 4-7 граматичних помилок	Задовільно	8-10	При відтворенні змісту вихідного тексту (ситуацій/речень) є значні неточності, пропущені уривки; допущено 8-12 граматичних помилок	Незадовільно	5-7	При відтворенні змісту вихідного тексту (ситуацій/речень) є значні неточності, пропущені уривки або цілі речення, переклад здійснено дослівно; допущено 13-15 граматичних помилок	Погано	1-4	Зміст вихідного тексту (ситуацій/речень) не відтворено; допущено значну кількість граматичних помилок. Студент/ка не володіє навичками перекладу, не засвоєно граматичний матеріал		
Оцінка виконання завдання	Бали	Дескриптори Обсяг – 20 ситуацій/речень																			
Відмінно	14-15	Зміст вихідного тексту (ситуацій/речень) відтворений точно; допущено 1-3 граматичні помилки																			
Добре	11-13	При відтворенні змісту вихідного тексту (ситуацій/речень) є незначні неточності; допущено 4-7 граматичних помилок																			
Задовільно	8-10	При відтворенні змісту вихідного тексту (ситуацій/речень) є значні неточності, пропущені уривки; допущено 8-12 граматичних помилок																			
Незадовільно	5-7	При відтворенні змісту вихідного тексту (ситуацій/речень) є значні неточності, пропущені уривки або цілі речення, переклад здійснено дослівно; допущено 13-15 граматичних помилок																			
Погано	1-4	Зміст вихідного тексту (ситуацій/речень) не відтворено; допущено значну кількість граматичних помилок. Студент/ка не володіє навичками перекладу, не засвоєно граматичний матеріал																			
Практичні заняття	Оцінюється робота на усіх практичних заняттях за національною шкалою (усні відповіді та письмові тренувальні контрольні роботи) за такими критеріями: «відмінно» – здобувачі освіти міцно засвоїли матеріал, вміють граматично правильно будувати висловлення, вільно використовують																				

	<p>набуті знання з граматики в усній і писемній комунікації, при виконанні різноманітних практично зорієнтованих завдань, демонструють високий рівень засвоєння практичних навичок;</p> <p>«добре» – здобувачі освіти добре засвоїли матеріал, володіють основними навичками граматично правильної побудови усних і писемних висловлень, але припускаються певних неточностей і похибок при виконанні практичних завдань;</p> <p>«задовільно» – здобувачі освіти в основному опанували знання з навчальної дисципліни, більш-менш орієнтуються в граматичних конструкціях, але недостатньо правильно будують висловлення, допускають помилки при виконанні письмових завдань, демонструють недостатньо стабільне засвоєння практичних навичок;</p> <p>«незадовільно» – здобувачі освіти не опанували навчальний матеріал дисципліни, не вміють граматично правильно будувати речення, виконують письмові й усні завдання, допускаючи значну кількість помилок, практичні навички не сформовані.</p> <p>Максимальна кількість 45 балів розраховується як середнє арифметичне усіх занять з ваговим коефіцієнтом 9.</p>
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю: залік;</p> <p>Форма здачі: комбінована.</p>
7. Політика навчальної дисципліни	
<p>Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові/студентці за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, тематичних контрольних робіт, самостійної роботи. Складання заліку передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 100 балів, мінімум 50 балів).</p>	
<p>При виставленні рейтингового підсумкового балу враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані під час аудиторних занять, при виконанні письмових завдань, а також бали за тематичні контрольні роботи. Не допускається користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, а також списування та плагіат при виконанні письмових завдань. Студенти мають право відпрацювати пропущені практичні заняття у письмовій формі.</p>	
<p>Студенти, які не набрали 50 балів за відомістю №1, мають право перескласти залік за відомістю № 2.</p>	
<p>На консультаціях викладача студенти мають можливість отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до практичних занять.</p>	
<p>У разі отримання незадовільної оцінки з навчальної дисципліни за талоном № 3, студенти користуються правом повторного її вивчення, що регламентовано «Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS» (переглянути).</p>	
<p>Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань в системі дистанційного навчання d-learn та виконанням письмових завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються «Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (переглянути).</p>	

Порядок перезарахування результатів **неформальної освіти** в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів на платформах Coursera, Udey, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» ([переглянути](#)).

Дотримання **академічної доброчесності** засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з цим положенням можна за [посиланням](#).

8. Рекомендована література

1. English Grammar: Reported Speech/ Passive Voice. Навчально-методичний посібник з граматики англійської мови для студентів I курсу англійського відділення / [уклад. Е.С. Мінцис, Ю.Б. Мінцис, Т.Л. Марчук]. Івано-Франківськ, 2019. (бібліотека ПНУ)
2. English Grammar: Tenses in the Active Voice. Навчально-методичний посібник з граматики англійської мови для студентів I курсу англійського відділення / [уклад. Е.С. Мінцис, Ю.Б. Мінцис, Т.Л. Марчук]. Івано-Франківськ, 2019. (бібліотека ПНУ)
3. Modal Verbs: Theory and Practice. Навчально-методичний посібник з граматики англійської мови для студентів 1-3 курсів англійського відділення / [уклад. Дойчик О.Я]. – Івано-Франківськ, 2019. (бібліотека ПНУ)
4. Moods: Theory and Practice: навчально-методичний посібник з практичної граматики англійської мови для студентів 2-3 курсів англійського відділення денної та заочної форм навчання. / [уклад. Дойчик О.Я]. – Івано-Франківськ, 2019. (бібліотека ПНУ)
5. Verbals: Theory and Practice: навчально-методичний посібник з практичної граматики англійської мови для студентів 2-3 курсів англійського відділення денної та заочної форм навчання (видання 2-ге, доповнене і перероблене). / [уклад. Дойчик О.Я]. – Івано-Франківськ, 2019. (бібліотека ПНУ)
6. Практикум з граматики сучасної англійської мови: модальні дієслова [навчально-методичний посібник для студентів I-II курсів / О.А. Дерев'янка, Л. М. Ікалюк, А.А. Тронь]. – [видання 3-є, перероблене і доповнене]. – Івано-Франківськ: НАІР, 2012. (бібліотека ПНУ)
7. Черноватий Л.М. Практична граMATика англійської мови з вправами [посібник для студентів вищих закладів освіти]: у 2 т. / Л.М. Черноватий, В.І. Карабан, І.Ю. Набокова та ін. – Вінниця: Нова книга, 2006. (бібліотека ПНУ)
8. Alexander, L.G. Longman Advanced Grammar [Reference and Practice] / L.G. Alexander. – [13th impression]. – Longman, 2007.
(http://www.e4thai.com/e4e/images/pdf2/longman_advanced_grammar.pdf)
9. Longman Advanced Learner's Grammar [a self-study reference & practice book with answers]. [ed. by Mark Foley & Diane Hall]. PEL, 2003
(<https://epdf.pub/longman-advanced-learners-grammar.html>)
10. Longman Student Grammar of Spoken and Written English. [ed. by D. Biber, S. Conrad, G. Leech]. PEL, 2002 (<https://epdf.pub/longman-advanced-learners-grammar.html>)
11. Longman Student Grammar of Spoken and Written English. Workbook. [ed. by D. Biber, S. Conrad, G. Leech]. PEL, 2002
<https://bayanebartar.org/file-dl/library/IELTS3/Longman-Student-grammar-Workbook.pdf>
12. Swan, M. Practical English Usage. Oxford University Press, 2005.
(https://www.academia.edu/108943633/Practical_English_Usage).

Викладачі: Дойчик О.Я., доцент кафедри англійської філології
Лісовська І.В., асистент кафедри англійської філології

